

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru străinătate pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru monarhie pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori

15 cr. rëndul cu litere garand — și timbru de 30 cr.

pentru fie-care publicare.

Cultură națională.

(Jo.) Trăim, putem dice, în era congreselor.

Atâtea feliuri de congrese avem, încât nici nu le-am putea numi pe nume pe toate.

Unele au de scop răspândirea culturii în general, altele urmăresc promovarea aceluiași culturi, dar numai într'un cerc mai restrâns ori privitoriu numai la un ram din părțile ei constitutive.

Privindu-le însă mai de aproape aceste congrese, cu deosebire în timpul mai nou, aflăm în ele o notă caracteristică, carea putem dice o aflăm la toate și pretutindenea.

Și acea notă caracteristică e, caracterul lor național, urmărirea și răspândirea culturii naționale în cercurile lor de activitate.

Ați d. e. un congres agronomic, nu e numai agronomic, ci e totodată și magiar, român, ori german, după cum sunt după naționalitate membrii din cari se compune, ori după cum sunt locuitorii din cercul de activitate, român, magiar ori german, pentru cari s'a înființat.

Și nu e rău așa, ci din contră e foarte bine; pentru că pe lângă urmărirea scopului principal (agronomic sau altul), se poate conlucra cu foarte mare succes și pentru ajungerea altui scop, pentru ajungerea scopului național, adică pentru promovarea culturii naționale și pentru conservarea limbei cutărui popor, a limbei naționale, carea este unicul mijloc potrivit și sancționat de însuși Dumnezeu pentru comunicarea ideilor de știință și morală între oameni.

Așa ar trebui să fie.

Durere însă, că nu totdeauna și nu pretutindenea e așa. Nu, cu deosebire la noi în acest stat locuit de atâtea naționalități hetoregene.

Dacă privim la decursul diferitelor congrese culturale magiare, ce s'au ținut din incidentul serbarilor millenare magiare, numai bucură nu ne putem.

Și acesta nu pentru că i-am invidia pe Magiari. căci pentru nimic nu in-

vidiam pe nime, ci pentru scopul principal ce-l urmăresc și acela e: răspândirea culturii și limbei magiare cu uciderea și alungarea neîndreptătită a culturii și limbei noastre naționale române.

Să vede, că caracterul Magiarilor e ca numai pe ruinele altora să edifice, dacă nu află fond și basă tare în cultura lor proprie. Un astfel de edificiu însă la cea mai mică suflare de vânt nefavorabilă se clatină și se prăbușește, omorînd pe ziditori și locuitori în tocmăi ca casele lui Job pe fii acestuia.

Er dacă îi întrebi, că ce cultură au ei, ei înșiși sunt siliți a răspunde, că totă cultura lor e împrumutată dela popoarele romane din occident și mai cu seamă dela Germani.

Apoi în ce stă cultura magiară? În aceea, că ce au împrumutat ei dela occidentali, vreau să ne o predea nouă în altă formă, dar numai în formă, în formă ungurească, silindu-ne a ne lăpăda de limba și obiceiurile noastre strămoșești și să primim pe ale lor, ce nici se potrivește pentru noi, nici se cuvine a le primi, ca dela unii cari cu forța vreau să-și impună înșurările lor caracteristice și nici pe o treptă culturală mai înaltă decât noi nu sunt.

Căci se-i întrebăm numai pe Magiari: potu-se ei ore asemăna cu vechii elini, cari, o mână de oameni, au cucerit și străbătut cu cultura și limba lor întreaga lume veche cunoscută, Europa, Asia și Africa? Nici pe departe.

Acei vechi elini au avut cultura lor proprie, și nu cultură împrumutată; au avut o cultură originală puternică și superioară culturii tuturor celorlalte popoare de pe timpul lor.

Acosta a fost puterea cu care s'a lătit limba elină pretutindenea, ba chiar și în vastul și puternicul imperiu roman, și nu forța brută și corumperea.

Tot așa s'a întâmplat și cu limba și cultura latină.

Insuși magiarii sunt siliți o recunoște, că abia în deceniile trecute au putut scăpa de limba latină; de cultura latină însă, vor mai trece încă

multe valuri pe Dunăre, până vor pute scăpa de tot, ba pôte nu vor pute scăpa nici odată. De cultura latină, cu deosebire pe terenul științelor de stat, pôte nici un popor nu va pute scăpa nici odată care și-a clădit edificiul basat pe aceste științe. Pentru ce? Pentru că afară de religieuna creștină anevoie va pute afla un nou teren, mai bun decât acela pe care se-și clădescă edificiul cu atâta siguranță pentru existența proprie.

Chiar și în timpul nostru avem un exemplu cum pôte se-și răspândescă limba și cultura un popor, carele din mic ce era la început (întocmai ca poporul elin și cel roman), ați e răspândit cu limba și cultura lui peste toate cele cinci continente ale pământului nostru.

Și acela e poporul englez, carele adaugând și el la cultura elină și romană, a putut străbate cu limba și cultura lui la toate popoarele, pe unde a umblat, până când magiarii, cari nu au nici cât de puțină cultură originală folositoare nici barem lor, necum și omenime s'au barem vecinilor lor, nu au putut exercia aproape nici o influență binefacătoare nici chiar în favorul lor asupra popoarelor cu cari au convenit.

Un popor ca și un individ numai atunci primesce și învață limba altui popor, când cu limba aceluia deodată pôte se-și câștiga și un fond de cultură folositoare; er acesta magiarii n'au de unde da, de aceea nici nu le a străbătut limba nicăiri preste marginile țerei, și înzadar cercă a o impune cu forța și corumperi și locuitorilor acestei țeri.

De aci înstrăinarea tuturor de cătră ei.

Deci n'au motive a se plânge, că sunt păsăriți de toți și desconsiderați.

Fie cine scôte apă din isvor când pôte, și noi acesta o putem, căci e mai limpede și mai bună, decât după-ce a curs cine scie pe unde.

Au, nu-i vorba, și magiarii unele însuși bune, precum e iubirea lor nemărginită de libertate.

Dar nici de acesta nu s'au știut folosi și nu se știu folosi nici astăzi. Pentru ce?

Pentru că nu și-au cultivat-o, ci au lăsat o în starea ei sălbatică așa precum au adus-o de pe pustietățile Asiei.

Ei își permit față de alții toate, până când altora le împuță și numai încercarea de a-și apăra existența proprie față de atacul lor.

Apoi acesta nu e libertate omenescă și creștină, ci e libertatea ferelor sălbătice, de cari omul la cas de necesitate extremă se apără cum pôte.

Nu cultura magiară a susținut Ungaria o mie de ani, ci caracterul creștin al statului, creștinismul carele n'a fost atât de mult batjocorit cum este el astăzi chiar din partea statului, sau mai corect țin. din partea conducătorilor statului (Os-Budavár.)

Caracterul național al statului numai are înțeles și e spre binele statului, unde statul e locuit de o singură naționalitate și în el se vorbește o singură limbă.

Altundă nicăiri nu are înțeles și nu e spre folos, căci din impunerea cu forța a caracterului unei singure națiuni asupra statului poliglot, se nasc numai împăcheri cari slăbesc puterea internă a statului, ceea-ce aduce cu sine și slăbirea externă.

Dela ivirea creștinismului încôce numai acel stat și popor s'a putut susține timp îndelungat și pôte spera viață lungă și în viitoriu, carele a respectat principiile de morală ale aceluia.

Tote celelalte popoare și state au dispărut dimpreună cu mijlocele cu cari s'au susținut în scurtă lor viață.

Er între principiile morale ale creștinismului numărăm în primul loc și respectarea limbei de-apropelui nostru, ca mijlocul cel mai potrivit pentru câștigarea unei culturi folositoare nu numai pentru individ, ci și pentru corporațiune, fie aceea stat ori națiune.

Etă dar în ce stă valoarea culturii naționale.

Cultura națională e numai mijloc pentru susținerea statului prin observarea principiilor morale ale creștinismului, cari fără respectarea limbei materne, naționale, nu se pot câștiga.

Deci rău fac Magiarii, sau mai bine țin conducătorii Magiarilor, când

FOIȚA.

Femeia română

de

Carmen Sylva.

I.

„Acastă ființă nepătrunsă, numită femeie!” — mi spunea un om a cărui căsnicie era biblică și a cărui toți copii erau virtuosi, frumoși și cuminți.

Ce ar dice el despre femeia română? Ea mi pare cea mai interesantă din Europa.

Nu trebuie uitat că ea derivă dintr'un amestec extra-ordinar de rase.

Dacii, Romanii, Pacinații, Goții, Celții, Slavii, Grecii au populat, pe rând sau în același timp, aceste locuri, lăsând urme de existență lor. Așa veți vedea pe matrôna romană cu ochiul de vultur, pe trăsăturile frumuse, alătura de femeia slavă de o frumuseță viclenă și de credință încercată, alături de femeia grăcă cinstită și curată, împreună cu femeia tătară puternică și răsunătoare și de femeia celtică, poetică și superstițioasă, și

printre ele pe parias din India rămase parias și în Europa, țigancă cerșitoare și sdrențuroasă, frumôsă ca o statuă sau ca o vrăjitoare înfricoșătoare în totdeauna pitorască.

Frumsețea femeii române a fost de mult timp vestită. Dar energia, curagiul și devotamentul său nu se cunoșteu, căci istoria acestei țeri mai nu e cunoscută în Europa.

Și tocmai în istorie o găsim pe ea în întregime. Să căutăm la cronicari câte-va notițe asupra femeilor domnitoare, așa: principesa Calinichia, soția lui Radu Negru Basarab (1372) și mama lui Mircea, se ocupa cu opere evlavișe. Ea înzestră bisericele, zidește mănăstiri, spitale și scoli.

Nora-sa Boiana, soția lui Mircea, e cântată încă în cântecele populare. Ea trecu Dunărea cu armată spre a scăpa pe soțul său închis la Brusa de cătră turcii Baizet. Ea ajută spre a se zidi în locurile cele mai pitorose a părții ce se numia în străinătate Valachia, mănăstirile Cozia, Cotmeana, și Tismana.

Principesa Clara, bulgară de origine și de religieune catolică, fu soția lui Alexandru Basarab (1320-1365). Ea lucră din toate puterile sale pentru unirea bisericilor de Răs-

sărit cu cea de Apus, trimise bogate daruri bisericeii Sf. Petru și fu lăudată prin o bulă de cătră papa Urban al V-lea. Ea mărită pe fiica sa cea mai mare cu Strasmir, regele Simeon, Stareț al Serbiei. Ea nu încetă de a le arăta cu stăruință necesitatea de a reuni bisericile, din nenorocire atât de despărțite.

Un veac mai târziu vedem pe Vlad Vodă și pe soția sa părăind tronul și călugărindu-se, zidind fie-care câte o mănăstire. La sfârșitul veacului se repetă același lucru și vestita mănăstire Bistrița de pe Olt e înțemeiată de domnitorul Barbu Basarab; principesa luă numele de Salomia. Tote comorile pe care le are această mănăstire sunt date rite acestei evlavișe princesse.

Mama lui Ștefan-cel-Mare a ajuns le-gendară. Nu-i copil, care se nu-i cunoască istoria sa.

Ștefan-cel-mare (1436-1504) dl Moldovei purtă mai mult de cincideci de răboie și zidi mai mult de cincideci de biserici. El fu un adevărat zid de apărare pentru creștinătate și întră în tratări cu Veneția și cu Papa pentru încheierea unui tratat ofensiv și defensiv contra Turcilor.

Maria, dămna sa mamă, fu numită Oltența, fiind-că se trăgea din familia Coloianu

de peste Olt și Olteanca este între toate femeile române vestită pentru energia sa. Se dice, că ea are în gură 24 de măsele. Maria avea doi frați, cari erau cei mai înștruiți oameni de pe vremea lor, mai cu seamă în ceștiile religioase.

După asasinarea soțului său, ea rămase văduvă spre a-și cresce pe cei patru fii și cele două fete ale sale. Ștefan era copilul său iubit, eroul neînvins, rănit în toate bătăliile și recăpătând totdeauna puteri nouă. Odată, cu toate acestea, Turcii îl îngrămădiră și îl urmăriră deapropo până sub zidurile Cetăței Neamțului, în nordul Moldovei.

El se lăsă învins de data acesta, bătut la porța cetăței sale și ceru ca se-și se lege ranele. Dar îndărătul porței resună, aspru dar puternic, glasul mamei sale: „Cine bate? Ce străin cere săvîns el aci? Fiul meu nu intră la mine învins, el mōre apărându-și moșia!” Ștefan rușinat, sună din corn, adună încă odată trupele sale înprăstiate și dă veștita bătăie dela Răsboeni (1476).

S'au vădut mamele de acelaș caracter în timpul celui din urmă războiu, dela 1877, trimițându-și peste Dunăre pe fii lor dezertori din armată, în gura tunurilor dela Plevna.

atacă limba și cultura altor națiuni și încă conlocuitoare cu ei și cari și ei contribuie în mod egal, ba poate mai mult cu aversea și viața lor la susținerea acestui stat per eminentiam poliglot.

Cultura națională la care tind magiarii prin împedecarea și uciderea culturi noastre naționale. e o prăpastie în care înșiși ei vor cădea dimpreună cu statul lor cu tot.

Promoveze-și cât de mult cultura lor națională, noi nu îi vom împede de loc; nu ne împedece însă nici ei pe noi întru promovarea culturii și limbei noastre naționale, ci se ne dee și nouă acele drepturi, cari le au ei și după cum merităm pentru jertfele ce le aducem și noi pentru susținerea acestui stat, și atunci prăpastia care ne amenință și de care noi fără de voie ne apropiem, în veci nu o vom vedea și nici în ea nu vom cădea vreodată cu statul nostru.

Dumnezeu, națiune și patrie, aceste trei se ne fie stelele conducătoare tuturor în viața aceasta și atunci vom avea aici pe pământ o patrie fericită trecătoare, er dincolo de mormânt o patrie fericită neperitoare.

Conferența interparlamentară. „P. Napló” dela 10 Septembrie comunică că în Budapesta se fac pregătiri pentru primirea oșpetilor ce vor veni la conferența interparlamentară. În legătură cu acestea publică din comunicările comitetului central că: *Serbia* încă va fi reprezentată la conferență; deși acest stat a lipsit totdeauna, lui Bánffy i-a succedat se-l câștige pentru conferența din Budapesta. Apoi scrie: *România* în adevăr vor excela prin absența lor. Comitetul central din Bern a primit în cunoștință de la grupul român, că membrii aceuia la nici un cas nu doresc să iie parte la conferența magiară. — Comitetul din Bern apoi a făcut pașii de lipsă pe cale confidențială, să induc pe comitetul român la revocarea hotărârii sale, însă fără succes, pentru că atât senatul român, cât și parlamentul a declarat, că nu va fi de față la conferența magiară și despre acesta pe calea diarului „La petite Presse” a în cunoștință comitetul din Bern.

Cestiunea cuotei. Delegațiunile, încredințate cu satorirea cuotei se vor întruni în conferență cel mult până la sfârșitul lui Septembrie nou. Desbaterile vor decurge în Budapesta. După-cum se pretinde a sci din locurile, cele mai competente, nu este nici o speranță pentru a ajunge la o înțelegere orecare. Delegațiunea austriacă ține cu încăpăținare la propunerile sale, er delegațiunea ungară este firm hotărâta a nu primi la nici un cas ridicarea cuotei, ci din contra a protesta energic în contra unei atari tendințe. Din motivele acestea prim-ministrul Bánffy a aflat de bine a nu răspunde de ocomdată la interelările lui Kossuth și Apponyi, adreseate lui în cestiunea cuotei.

Viața ficei lui Stefan cel Mare, Elena fu din cele mai agitate. Ea duse cu sine în Rusia o inimă caldă, o dragoste ardătoare pentru noua sa patrie și o blândetă îngerească, care nu se desminți nici în cele mai crude întâmplări prin care ea trecu. Ea fu măritată la Moscova cu moștenitorul tronului Ioan, fiul lui Ioan al III-lea. Dar cu totă marea iubire ce o avea Țarul, socul său, pentru ea, precum și pentru fiul lor Dimitrie, ea avu de suferit cele mai crude persecuțiuni din partea Sofiei, femeia a doua a Țarului și nepoța lui Constantin Paleologul, cel din urmă împărat al Bizanțului.

Sofia era furioasă, vedând că nu poate ocupa tronul fiul său Vasile și făcu tot ce i stătu prin putere pentru a pută desmoșteni pe Ioan, soțul Elenei, dar nereușind ea puse pe un medic italian, maestro Leone, ca să-l otrăvească. De și se sci cine e autorul crimei, nimeni nu îndrăzni să-l denunțe și întrigile împărătesei Sofia ajunseră din ce în ce tot mai puternice, cu tot disprețul său pentru Ruși și dragostea sa vădită pentru Greci, de care ea se încunjura exclusiv, pe când virtuoașă Elena vețua în mijlocul poporului său și se identifica cu el.

Cu toate acestea, complotul făcut de

Un toast al împăratului Wilhelm. La prânzul care s'a dat în Goerlitz la 7 Sept. cu privilegiul revistei corpului al cincilea de armată, împăratul Wilhelm a pronunțat un discurs pe care la terminat spunând că, atât e', cât și Țarul fac cele mai mari sforțări pentru a uni pe toate popoarele Europei, cu scopul de a-le solidarisa pe temeiul intereselor lor comune și de a-le pădi bunurile cele mai scumpe.

Din parlamentul magiar.

Sedința dela 3 Septembrie 1896 n.

După o lungă vacanță de vară, în fine ați er s'au deschis ușile parlamentului magiar și deputații er și-au început activitatea lor legislativă.

Sedința a fost bine cercetată. Prezenți au fost toți ministrii afară de cel croat.

President: Des. Szilágyi, notari: Antoniu Molnár, Ern. Schöber și I. Hévizy.

Sedința s'a deschis la 10 ore a. m.

După deschiderea ședinței, presidentul presentă mai multe esibite întrate peste vară în decursul vacanței între cari și mandatul noului deputat Ioan Goldiș, vicariu în Oradea-mare.

Se trece apoi la expozitul ministrului de finanțe Lukács László asupra bugetului pe anul 1897. Din acest expozit reesă, că întratele sunt: 475.326,305 fl. er eșite 475.238,670 fl. prin urmare rezultă un plus de 87,635 fl. adică mai mult cu 66,410 fl. ca plusul preliminar în anul trecut.

Din datele speciale amintim aci, că erogatiunile ministerului de culte și instrucțiune publică s'au urcat cu 1.946.000 fl. față de anul trecut. Din suma acesta s'a folosit pentru pensionări și curente 1.230.000 fl. pentru investițiuni 769.000 fl., transitoriile au scăzut cu 53.000 fl. Pentru instrucțiunea populară s'au folosit cu 645.000 fl. mai mult, pentru ajutorarea bisericilor cu 100.000 fl. și pentru ajutorarea școlilor cu 54.000 fl. mai mult ca în anul trecut.

Ministrul accentuează cu ore-care satisfacție împrejurarea, că cu toate calamitățile publice venite asupra referințelor noastre economice în unele locuri ale țării, acestea n'au avut urmări prea simțitoare asupra bugetului țării, ci acela se presentă din ce în ce tot mai favorabil față de anii trecuți. Dă apoi unele lămuriri speciale asupra contractului vamal și comercial, ce este a se reînoui, precum și unele explicații asupra băncii și valutei. Asupra cuotei nu se poate exprima, deore-ce pregătirea aceia în primul loc nu cade în competența guvernului, ci în competența comisiunilor guvernelor cu ajutorul acelora.

Expozitul a fost primit cu aplauze sgomotoșe din partea partidei guvernamentale.

Urmază la cuvânt deputatul Ugron Gábor, carele căcă a combate pe ministrul, dicend, că stările financiare nu sunt atât de favorabile precum le-a expus ministrul.

Sedința se suspende pe 5 minute, er după redeschidere se nasce o discuție, ca să se treacă la desbatere asupra proiectului de

lege despre procedura criminală ori să se amâne acesta, până pe ședința viitoare.

Punându-se acesta la vot, majoritatea decide, ca să se purcedă la desbatere imediat. În urma acestei decisiuni referentul Chorin își ține requisitorul asupra raportului privitoriu la acest proiect, recomandându-l spre primire.

La urmă Szederkényi Nándor interpeleză pe ministrul president asupra svonurilor răspândite prin jurnale despre disolvarea parlamentului.

Nefind ministrul-president, br. Bánffy de față, răspunsul îl va primi în ședința viitoare.

Cu acestea ședința s'a terminat la 2 ore p. m.

Sedința dela 4 Septembrie 1896 n.

După deschiderea ședinței cetindu-se protocolul ședinței trecute, acela se verifică, apoi se presentă actele întrate și se trece la ordinea zilei, la desbaterea asupra proiectului de lege despre procedura criminală.

Primul vorbitoriu la acest obiect este ministrul de justiție, Erdélyi, carele la începutul vorbirii își exprimă bucuria, că lui i s'a dat a presenta acel proiect de lege, la care s'a lucrat peste 100 de ani considerând multe proiecte de acestă natură, ce s'au elaborat, dar totdeauna au căzut. Dice, că proiectul actual a fost gata de mult, dar nu l'a presentat până când nu a fost sigur, că va fi și primit, nu cumva respingându-se să nu mai pótă fi prezentat, acesta ori altul, pótă er o sută de ani.

Declară că acest proiect se basază pe principiul acusei și nu pe sistemul urmăririi. Astfel este și în Anglia, deși nu în totă puritatea sa. Alte principii observate în acest proiect sunt: procedura imediată, verbalitatea, publicitatea și iudicatura cu jurați.

Contra ultimului principiu au fost mulți în contra susținând, că nu vom avé destui bărbați apți pentru de a forma o astfel de corporațiune. Acestă însă nu stă, căci ne dovedește statistica contrariul.

Alt gravamen ridicat contra acestui principiu a fost, că nu vor fi destui judecători jurați cari să scie unguresce în părțile locuite de naționalități și nici cei acușați nu vor pută fi pricepuți de către judecătorii lor jurați. Acestă, dice ministrul, încă nu stă, căci și despre acesta ne documentează statistica contrariul. Puținele casuri, când judecătorii nu ar pricepe deplin limba acusatului, se pot rezolva prin interpreți.

Recomandă proiectul spre primire.

Polonyi Géza încă recomandă proiectul spre primire, dicend, că el nu consideră gravamenul ridicat contra acestui proiect, că prin acela, adică prin instituțiunea judecătorei cu jurați în părțile locuite de naționalități supremația națiunii magiare va fi periclitată. El nu se teme de așa ceva. Elementul magiar e mult mai tare decât să pótă fi învins de naționalități.

Are și densusul unele de excepționat contra acestui proiect și anume dispozițiunea prin care se dă procurorului putere de decideri în procesele pentru vătămarea de onore.

Pentru modificarea acestei dispozițiuni înainteză proiect de rezoluțiune.

Urmază pauză de 5 minute.

Redeschidându-sa ședința, Ragályi Lajos luând cuvântul, încă nu primesce în total proiectul aflându-l prea hierarchic în părțile lui privitoare la judecătoria cu jurați și la judecata procurorului în procesele pentru vătămarea de onore. În aceste dispozițiuni nu vede altceva decât validându-se și legalizându-se omnipotența guvernului care nu totdeauna e la locul său.

Tot așa se exprimă și Haviar Dániel și Issekutz Győző.

De altcum și ei îl primesc spre desbatere specială.

Cu acestea s'a terminat și acestă ședință.

Noutăți.

Visita Monarchului nostru la București. Luni va sosi regele Carol dela băi la Sinaia și imediat va satori programul festivităților ce se vor arangia din incidentul petrecerei Maj. Sale împăratului rege Francisc Iosif la București. În Sinaia încă se fac din răspuneri pregătirile de primire. Lucrările pentru restaurarea castelului de Peleş s'au terminat. În curând se vor apuca să ridice și porțile triumfale. Lucrările pentru introducerea luminei electrice s'au început. În Cotroceni se va edifica un pavilion regal, în forma unui castel, de aici Maj. Lor vor privi defilarea trupelor; lucrările din Cotroceni le conduce o comisiune militară.

Metropolit gr-or. în Bosnia. Scaunul metropolitan gr-or. din Serajevo, vacant deja de mai mult timp, va fi întregit în viitorul cel mai apropiat. Pentru acest scaun metropolitan e designat actualul metropolit din Dolna-Tuzla, Nicolau Mandics, fostul protopop al Goszpicului în Croația. În locul lui Mandics e designat vicariul mănăstirii gr-or. sârbesci din Gomirje, Grig. Zsifkovics.

Calătoria Țarului. Părechia imperială rusăscă a plecat din Breslau. În calea sa spre Kiel în noptea din 7 a l. c. a ajuns în Berlin, unde însă nu s'a oprit de loc. Primiri oficiale nu i-s'au făcut. Țarul Nicolau i-a pus în perspectivă împăratului german, că prin 15 Octobrie, reîntorcându-se din Darmstadt, în Podsdam éráși îl va cerceta.

Sturdza și valachii ardeleni. Sub titlul acesta „Kolozsvár” din 9 a l. c. comunică următoarea scire, ce-i sosesc din București: „În cercurile guvernamentale se vorbesce, că Sturdza s'a hotărît să facă totul pentru redobândirea vaței sale perdue înaintea valachilor ardeleni. Din motivul acesta subvenția pe séma școlilor române ardeleni, care au sistat-o după căderea conservatorilor, éráși o vor pune în curgere, însă numai sub condiția, ca persoanele bisericesci, însărcinate cu conducerea școlilor, cari nu aparțin castrului partisanilor lui Sturdza, să

Sofia pentru a ucide pe tinérul Dimitrie, fiul Elenei, a detrona pe Țar și a proclama pe fiul său de împărat fu descoperit, er Sofia aruncată în închisore, principalul conspirator decapitat și Dimitrie încoronat și proclamat moștenitorul tronului moscovit.

Dar un an abia după aceia Sofia și-a recăscigat totă influența și a obținut dela Țar a se ucide pe partisanii lui Dimitrie, proclamând pe fiul său Vasile, mare duce de Novgorod și de Pascov. Fără nici un motiv cunoscut, Țarul aruncă încă în închisore pe nora sa Elena și puse pe nepotu-său în lanțuri, în luna lui Aprile 1502; în acelaș timp declară pe fiul său Vasile moștenitorul tronului.

Pe nenorocita Elena o declară eretică și ea muri în 1504, în vârstă de 40 de ani, în mijlocul celor mai crude persecuțiuni ale amicilor săi, din care mulți fură arși pe piața publică. Mórtea Elenei făcu pe țar să vină la alte sentimente și în timpul agoniei lui, chenă pe Dimitrie, i ceru ertare și lăsa lui corónă. Dar îndată ce Țarul a murit, Vasile aruncă pe Dimitrie într-o închisore îngrozitoare, unde muri după 4 ani de martir, în vârstă de 25 de ani.

O viață foarte interesantă este aceia a blândeii principese Despina Milița, fiica lui

Brancovici, despotul Sârbiei, care se însoți cu evlaviosul domnitor al Valachiei, Neagoe Basarab. Ea fu de o mare evlavie, ca și soțul său, copilul iubit al bisericei. Ei făcură daruri la toate locurile sfinte, în țară la ei, în Transilvania, Moldova, la Athos, Constantinopol, Sinaia, Erusalim.

Neagoe a început zidirea vestitei biserici curtea de Argeș, unde legenda spune că meșterul Manole, arhitectul, zidi pe femeia sa vie și care biserică a fost restaurată în totă splendoră ca sub domnia regelui Carol de către dl Lecomte de Nouy.

Edificiul devenea extraordinar de frumos, dar éta că banii lipsesc și pentru a înlătura punerea de dări nouă peste țară, storsă prin răsboie, dna Despina Milița oferi odorele sale dicend: „Eu voiesc ca lacrimile femeilor să ude petrele bisericei noastre”. Ea continuă opera bărbatului său, chiar după mórtea lui, împreună cu fiica sa Ruxandra și cu ginerelul său, domnitorul Radu dela Afumați. Ea în văduvia sa, a avut durerea de a vedé pe fiul său Teodosiu detronat și asasinat și ea însăși a trebuit să se refugieze în Transilvania, când la Sibiu, când la Brașov. O fată a ei se mărită cu Ștefăniță, domnul Moldovei și nepotul lui Stefan cel Mare.

Într-o frumoasă mănăstire, Ostrov, întemeiată de ea, se găsește mișcătorul tablou al Maicii Domnului ținând pe genunchii săi pe Iisus mort și dedesubt Despina, ținând în brațe pe fiul său Teodosiu, cu următoarea inscripțiune: „Primesce, Dómne, în împărăția ta cerescă pe robul tău Teodosiu”. Se ved la Curtea de Argeș, la Crusedol în Sârbia, la Diciani și în museul din Viena, vestminte bisericesci brodate de evlavioșă princesă.

Dómna Elena, soția lui Petru Rareș, domnul Moldovei, era fiica lu Heraclide, din familia vestitului Lazăr al Sârbiei care bătuse pe Turci în câmpul Mierlei, la 1389.

Ea era foarte cultă și scria în mai multe limbi. Când soțul său fu detronat de către sultanul Suliman și silit a se încheia la Ciceu, fuga Dómnei prin munți pentru a întâlni pe soțul și pe copiii săi, a rămas legendară și scrisoarea sa către Sultan a rămas istorică. Acestă scrisore era așa de mișcatore, că îmblândi inima Sultanului care, redădu tronul lui Petru Rareș.

Fiica Sa, Ruxandra, se mărită după Alexandru Lăpușeanu cel Crud, care-i presintă patruzeci de capete de boieri pe o masă. Cu toți nervii sănătoși ce erau în acele vechi

se înlocuiește cu indivizi, cari sunt amici cu Sturdza. „Tribuna vechiă“ care va apărea în timpul cel mai apropiat, ca organ al lui Sturdza în Brașov, cu deosebire cu espedo- rațiunile sale contra maghiarilor, va fi che- mată să câștige simpatia șovinistilor pentru Sturdza“.

Profanarea crucii. Nu odată au scos la ivelă foile magiare scene din „Ös-Buda- várul“ expozitiei millenare din Budapesta, de cari i s'a urcat omului sângele în față. Sce- nele acelea au fost însă până acum de na- tură lumescă. Acum însă nu se mulțămese cu atâtea. Au început a produce scene reli- giose, nu însă spre întărirea simțului reli- gios, ci din contră spre batjocorirea ace- lui. Au început cu batjocorirea religiunii mohamedane, până ce a fost silit să între- vină însuși sultanul turcesc, pentru curmarea aceleia. Acum au început a batjocori reli- giunea statului, religiunea creștină, și încă bi- seria romano catolică cea atât de puternică.

Despre un astfel de cas ne relată „Alkotmány“ dela 4 Sept. a. c. Etă în ex- tras ce ne spune „A.“:

S'a imitat o procesiune bisericească exe- cutată de preoți din ordul jesuiților. Tote per- sonele cari s'a produs în această procesiune imitată, au fost jidani.

Înainte mergea o bandă de svabi, 4 că- lăreți între cari două „dame“ îmbrăcate forte „cruțătoriu“, și un car așa numit triumfal, în care se aflau un ducent de dame obscure deasemenea forte cruțătoriu îmbrăcate, adecă mai în peile gôle.

A urmat apoi un ștregar de jidan cu piciorlele ca leucile, îm- brăcat de jesuit, cu o cruce în mână.

După acesta veneau 12 jidani îmbră- cați er ca jesuiți, pe cari conaționalii lor tă- ieți și netăieți împrejur, îi întâmpinau cu sa- lutul: „Să trăiească partida poporală“.

Mai pe urmă veneau alte care încă- cate tot cu dame ca cele de mai sus și apoi încă o musică de svabi.

De trei ori a încunjurat această proce- siune „Ös-Budavárul“ sub ochii și sub scu- tul autorităților publice, spre scandalizarea și indignarea publicului creștin asistent.

Scandalizarea și indignarea și-a și dat expresiune vâdută, când un domn a pășit înainte și a smuls crucea din mâinile jidanu- lui și o a depus la redacțiunea fôiei ce re- lată despre acest fapt.

Și procurorul tace.

Mai dică apoi cineva, că expoziția mil- lenară magiară nu e comedie.

Nu se supere pe noi domni dela „Ko- lozsvár“, când ér o cualificăm așa. Până când nu vor înceta de a se face pe acolo batjo- cure din tot ceea ce are omul mai scump, tot așa vom fi siliți a o cualifica.

Următorul lui Lobanoff. În cercu- rile diplomatice din Viena circulă scirea pozitivă, că la fotoliul de ministru de externe al Rusiei ar fi designat contele Kapnist, am- basadorul din Viena. Contele Kapnist în săptămânile următoare deja va părăsi Viena,

timpuri, tinera Domnița leșină în fața acestei priveliști.

Sora sa, dómna Kiajna, deveni soția lui Mircea și dómna vestită a Valachiei, care apără eu securea în mână pe fiul său minor contra boierilor revoltați.

Ruxandra era să se mărite întâu după un ôre-care Joldea, destinat a ajunge Domn. Dar Alexandru Lăpușneanu chemă în aju- tor armata leșască, scóse ochii lui Joldea și i răpi și tronul și logodnica. Crușimile sale fură nenumărate, el domni cu tóte acestea și tocmai cu ajutorul acestor crușimi în dóne rânduri și în sfârșit fu otrăvit. Nu s'a putut dovădi nici odată, că soția sa ar fi fost com- plice la această faptă. Ea făcu în adevăr multe daruri pe la mănăstiri, dar acestea nu pro- bēză o conștiință turburată din cauza unei crime, ci acesta e caracteristică femeii vé- cului de mijloc de a căuta o mângăiere în fapte pióse, pe care nu o puté găsi în bār- bat, care nu o pricepea. Ea domni timp de doi ani ca regentă, pentru fiul său care era minor și seiu a se face iubită de supuși săi.

(Va urma).

și va călători la Paris, unde se va întâlni cu Țarul.

Fericire, în casa ministrului de justiție. În zilele acestea s'a logodit Maria, fiica ministrului Erdély cu comitele din Verșet. Cununia o contemplăză tinera păreche pe luna lui Decembre, când casa ministrului va fi teatrul multor serbări familiare, și anume: Bunica își serbeză aniversarea anului 70 al vieții, ministrul nunta de argint, ér fiica fe- ricita sa cununie, care la tot casul va forma corónă serbărilor.

Adunarea generală a „Emke“-i. În 7 a curentei s'a ținut în Budapesta a XI-a adunare generală ordinară a „Emke“ i în sala festivităților millenare. La masa presi- dială, afară de președintele „Emke“-i, con- tele Bethlen Gábor, a mai ocupat loc și con- tele Apponyi Albert.

Adunarea a fost deschisă de președintele ei, contele Bethlen; Cuvântul de deschidere l'a rostit președintele și-l termină astfel: „... țera această, scumpa noastră patrie o pri- vim de pământ magiar, și ca Ungarie nestri- cată vom în viitor și până în infinit să o susținem și după ce ea națiune unitară do- rim și o vom această, ne încredem în atot- puternicul Dumnezeu, că în aceste năsuințe ale noastre ne va ajuta“.

Au urmat rapórtel oficialilor; în fine s'a dat mulțămită prezidiului și au decis, ca adunarea viitoare să se țină în Alba-Iulia; cu aceste adunarea s'a terminat.

Desvélirea monumentului lui Ma- thia în Cúșiu. În 30 Septembrie va avé loc în Clușiu desvélirea statuei regelui Ma- thia; la festivitatea această va fi reprezentat și Majestatea Sa Monarchul, prin baronul Fejérváry, ministrul de honvéd; ér guvernul prin baronul S. Jósika, fostul comite suprem în Clușiu.

Să înmulțesc neaoșii. Ministrul r. u. de interne a încuviințat schimbarea numelor urmă- torilor indivizi, toți perciunați, în chipul ce ur- mează: din Klein—Kádár; Baumöhl—Balázs; Rosenberg—Gönczi; Rosenberg—Rác; Her- czog—Herczeg; Grünwald—Aczel; Roth—Rác; Grünwald—Kovács; Schwarzkopf—Almás; Braun—Barna; Ehrenfeld—Faraó; Reichmann—Révész; Blau—Hegy. Dăle Dómne minte și noroc spre fericirea rasei ce o înmulțesc! „Wie heiszt?“

Mare bucurie în Israil. Tóte foile magiare, dar mai ales cele cu perciuni saltă de bucurie, că părintele lor, marele Mece- nate: Rothschild se va îndura de ei și va veni la Pesta pentru a visita expoziția. „Schabbes-goj“ spun că légă mari speranțe de visita această mai ales având în vedere interesele economice ale Ungariei.

Acăsta va se dică: ei preved „Krach“-ul, care va încorona tãmbălăul millenar, și în decepțiunea lor cred, că venind, Rothschild la Pesta sigur i-și va lă-a o parte a averii lui acolo cu care apoi să-și acopere rușinea.

Nu-i vorbă ar puté se mai și cinstescă, că împreună v'a dat destul.

Contra panslavismului. „P. N.“ sub acest titlu aduce scirea, că ministrul de in- terne Kaszár a încunosciințat judicatura ora- șului Kassau, că a dispas confiscarea tuturor exemplarelor „Aflătoare pe teritoriul Ungariei, ale broșurei cu direcție panslavistă, intitulată: „Chrestania“, și ale diarului slovac „Zkara ludu slovenskehn“.

Congres internațional de femei, se va ținé în zilele de 20—26 Septembrie la Berlin. Desbaterile congresului se vor estinde asupra tuturor obiectelor cari interesăză pe femei, începând dela rëntaș până la năsuin- țele artistice și problemele emancipării. S'au înșinuat reprezentanți din tóte părțile lumii, chiar și Rusia a trimis delegatele sale. Din Un- garia reuniunea „Maria Dorotea“ va esmite o reprezentantă, care la reîntórcere va avé să țină o prelegere publică despre cestiunea femeii. Doritorii de a lua parte la acest con- gres de mare însemnătate în istoria evo- luțiunii sexului frumos, să se însinue la dna Lina Morgenstern (Berlin, Postdamer- strasse 92), presidenta comitetului arangiator. Speșele de călătorie tour și retour pelângă un bilet cu preț scădūt vor costa număi 38 fl.

Avis celor „culte“ și „inteligente“.

PARTEA ȘIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Raport general

despre activitatea comitetului central al „Aso- ciațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ în decursul anu- lui 1895.

(Urmare și fine.)

Rămâne acum ca în firul celor expuse să formulăm vederile noastre cu privire la activitatea literară a Asociațiunii pe anul viitoriu.

Pe basa unei propuneri primite de adu- narea generală dela Blaș, comitetul central a decis, ca pentru instruirea poporului în numărósele cestiuni de drept, cari îl ating și dela a căror cunoscință este condiționată bu- năstarea și desvoltarea lui, Asociațiunea să se îngrijescă de lucrarea și editarea unei serii de publicațiuni populare și, effine, din cari țărănimea noastră și conducătorii ei să se pótă informa fără greutate în cestiunile ce privesc drepturile și datorințele cetățenesci și dife- ritele afaceri particulare ale poporului.

Despre acest conelus raportăm la alt loc, ér cu privire la direcțiunea, ce va avé să urmărescă Asociațiunea pe viitor în lu- crarea sa literară, înaintăm următórea pro- punere:

În vederea importanței deosebite, ce o are pentru noi literatura referitoare la agri- cultură, care este ramul cel mai de frunte al vieții noastre economice, și cu considerare la lipsa de scrieri bune de această natură; mai departe în vederea împrejurării, că de un timp îndelungat au încetat cu totul publicațiunile și studiile referitoare la istoria Românilor de sub corónă Stlui Stefan și la ramurile literare înrudite cu istoria: și

în fine pentru a exploata în mod co- respundător și deplin mijlocul de luminare a poporului, ce ni-se ofere în literatura noastră calendaristică:

Asociațiunea va urmări cu deosebită atenție și, fie prin publicarea de concurse pentru premii, fie prin inițierea directă și editarea de noué scrieri bune effine ori prin ajutorarea de publicațiuni deja lucrate, dar inedite, va sprijini în primul rând opere de agronomie, de istorie națională și materii în- rudite (arheologice, etnografice, geografice etc.) și în fine va încerca o reformare sistematică a literaturii noastre calendaristice.

VIII. Despărțimintele Asociațiunii.

Dintre 33 despărțiminte ale Asociațiunii următórele susțin cu zel laudabil relațiunile normate de statut cu centrul și poporul nostru, și anume:

Abrud, Alba-Iulia, Bran, Brașov, Blaș, Cohalm, Deva, Dicio Sãn-Martin, Făgăraș, Hațeg, Medias, Mureș-Ludoș, Mureș Oșorheiu Năsăud, Reghin, Orăștie, Sebeșul săsesc, Se- lște, Sibiu și Șimleul Silvaniei. Activitatea acestora pe teren cultural și economic în sinul poporului nostru produce rezultate îm- bucurătore și face onóre instituțiunii noastre culturale. Ceea-ce se propune a se lua cu recunoscință spre scire.

N'au dat nici un semn de viață în 1895 următórele despărțiminte: Agnita, Betlén, Ciachi-Gărbău, Dees, Elisabetopole, Gherla, Mociu și Turda. Se observă însă că unele dintre aceste despărțiminte reclamă o noué arondare a cercurilor, mai corespundătore stărilor actuale. În această privință, urmând aprobarea statutelor celor noué, comitetul cen- tral nu va întârția a lua măsurile de lipsă în conțelegere cu direcțiunile despărțimintelor.

IX. Propuneri

Supunând acest raport aprețierii ono- ratei adunări generale, dimpreună cu acle- sele sale, rugăm onorata adunare generală să binevoescă:

a) a lua spre scire raportul general pro 1895;

b) a declara de membrii Asociațiunii pe ce primiți de comitetul central și pro- vâduti cu document de legitimare, după con- semnarea prezentată;

c) a da expresiune condolenței pentru membrii repotați ai Asociațiunii, după con- semnarea prezentată;

d) a da absolutiu pentru rațiociniile Asociațiunii pro 1895;

e) a aproba proiectul de budget al Aso- ciațiunii pro 1897;

f) a primi propunerea de sub VII. re- feritoare la activitatea literară viitoare a Aso- ciațiunii;

g) în fine a întregi comitetul central pe restul periodului 1895—1898, prin ale- gerea unui membru ordinaru și a contro- lorului.

Sibiu, din ședința comitetului Asocia- cițiunii transilvane ținută în 13 August 1896 n.

Iosif Sterca Șuluțiu m. p.,

president ad hoc.

Dr. Vasile Bologa m. p.,

secretar II.

Expoziție de vite

arangiată de

„Reuniunea română de agricul- tură din comitatul Sibiuului“.

(Urmare și fine.)

III Dispozițiunile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încuragia adevărata propășire în eco- nomia vitelor. Drep aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu sémă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hăr- nicia și inteligența dovedită în realizarea sco- pului urmărit.

2. Prin urmare vitele, altcum defec- tuóse încâtva, se pot premia în rënd cu vi- tele ôre cum desvêrșite. Întrevenind impre- jurările de mai sus, chiar și întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dar nici măcar în totala lipsă de alte mai bune nu este ier- tat a premia vite hotărît rele sau având scă- deri însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grepă nu cu- prinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile care din una sau altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia cari au prăsit însuși vitele, vor avé întâietate față cu aceia cari au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenia nu póté fi premiat, care n'a ținut în grija proprie și anume vita $\frac{3}{4}$ an, ér rimătóriu 4 luni cel puțin.

5. Același exponent nu póté dobândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premlat din cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, prasupunând, că vitele lor sunt de o potrivă.

B. În special.

I. Bovine (vitei, vaci, bivolițe, tauri.)

1. Ca vrednice de premiat se consi- deră mai ales bovinele, care întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, fru- móse la trup, blânde, lăptóse, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâie- tate vitelor de rasă curată.

2. Între scăderile care nu îngădue pre- miarea se numără: Trup bolnăvicios, murdar, cu totul slubit sau cu bóle înăscute, cum și scăderi, care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consi- deră: trup prelungit, piept larg și fôle șer- puit de vine gróse; uger prin și mare, nu prea cãrnos, nici prea gras, înzestrat cu păr scurt și móle și având patru țite moi, deo- potrivă de mari; pele molatecă, păr subțire și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se con- sidera mai ales vitele trunchiose, cu capul mic, ôse subțiri, piept larg și cãrnos, șolduri îndepărtate, cõpsă lătrăreță, pele mișcăciósă, păr móle.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu sémă vitele osóse, cu picioré cam iungi, piept larg și rotundit, șolduri puternice, copite sãnătóse, mers vioiu și regulat.

II. Rimătóriu (porci).

Întâietate se cuvine mai ales rimătó- rilor, cari se disting prin o grabnică creștere, prin rodnicie, îngrășare lesniciosă, de aseme- nea se cuvine întâietate rimătórilor de rase aievea nobile.

Din ședința comitetului central al „Reu- niunei române de agricultură din comitatul Sibiuului“, ținută la Sibiu în 2 Septembrie 1896 st. n.

Demetriu Comșa,

president.

Victor Tordășianu,

secretar.

„Reuniunea femeilor române din Sibiu.”

Ad Nr. 34/1896 [134] 1—3

Concurs.

Devenind vacant postul de învățător la școala elementară a „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, pentru ocuparea aceluia se escrie prin această concurs.

Doritorii, de a ocupa acest post care este împreună cu un salariu de 500 fl. v. a. și 100 fl. bani de cuartir, vor avea să prezinte următoarele documente:

- a) atestat de botez;
- b) atestat de calificare pentru școlile elementare;
- c) testimoniu despre cunoșterea perfectă a limbii române, ca limbă de propunere și despre cunoșterea limbii magiare; cari vor documenta că știu perfect și limba germană, eventual și cea franceză, vor avea preferință.

Petițiunile provădate cu documentele numite mai sus sunt a se prezenta subsemnatului comitet până la 26 Septembrie st. n. 1896.

Din ședința comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, ținută la 9 Septembrie st. n. 1896.

Maria Cosma, Dr. **N. Vecerde,**
presidentă. secretariu.

Nr. 270—1896 [126] 1—4

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Pescera, se escrie — pe baza încuviințării date de către Venerabilul Consistoriu archidiececan prin rezoluțiunea din 17 Nău a. c. Nr. 2930 Bis, — concurs cu termen de 50 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt 312 fl.

Petentii au a-și așterne cererile instruite în sensul normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Brad, la 26 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetul parochial Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Zarand.

Vasilii Damian,
protopresbiter.

Nr. 420/896 [127] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din Târlungeni, tractul protopresbiterial al Brașovului se escrie concurs cu termen până la 10 Septembrie a. c.

Salariu în bani 200 fl. și 100 fl. venit cantoral.

Concurenții vor avea a se prezenta în una din Dumineci sau sâmbători spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti.

Doritorii de a ocupa acest post se-și așternă petițiunile concursuale instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresb. în termenul deschis.

Brașov, în 13 August 1895.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Brașovului în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 32/896 [128] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci cl. primă și a II-a dela școala confesională gr. or. română din comuna Bendorf se publică prin această concurs cu termen de 8 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru postul dela școala primă (învățătorul dirigent):

a) din cassa alodială în rate lunare decursive 200 fl.;

b) din repartitiune dela poporenii de ambele confesiuni 100 fl.;

c) grădina recerută și cuartir în natură.

1. pentru postul al II-lea.

a) conform rescriptului înaltului ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică ddto 16 Iunie Nr. 24546/896 dela regim: 160 fl.;

b) din repartitiune dela poporenii de ambele confesiuni 140 fl.;

c) grădină și cuartir în natură.

Reflectanții la aceste posturi vor avea a-și așterne suplicile de concurs instruite conform normelor din vigoare în termenul legal prea onoratului oficiu protopresbiterial gr.-or. al tractului Agnita: Reverendis. Domn administrator prot. Nicolae Moldovan în opidul Noerich, având totodată a se prezenta în persoană înainte de expirarea concursului spre a-și documenta dexteritatea în cele rituale precum și calificatiunea practică.

Bendorf, în 18 August v. 1896.

Nicolau Gavrea,
președinte.

Membrii comitetului parochial, ca senat scolar: **Nicolae Popoviciu** și **Iosif Basarab** prin **Gavrea, Iosif Lungociu, Ion Albu, Ioan Gligor Pop, Iosif Bucsa.**

Nr. 451/896 [129] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din Hunedóra, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român.”

Salariul împreună cu acest post este 400 fl. în cari sunt computați și banii de cuartir și lemne.

Reflectanții la acest post vor avea a-și așterne suplicile concursuale instruite în sensul normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial al Hațegului în termenul deschis, atrăgându-li-se atențiunea la dispozițiunile noului regulament congresual pentru organizarea învățământului în școlile populare, votat la 14/26 Maiu 1895 partea a III-a 4) „înstituirea învățătorului §§ 56—74.”

Învățătorul ales va fi totodată obligat a forma și conduce și un cor de adulți fiind prospecte sigure a i se ridica salariul pe anul viitoriu.

Hunedóra, la 13/25 Aug. 1896.

Pentru comitetul parochial:

George Oprea, **Nicolae Stoichiță,**
paroch și vice-președ. not. com.

Vidi:

Avram Stanca,
adm. protopresb.

Nr. 433/896 [130] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din mai jos însemnatele comune aparținătoare tractului Lupșei, se escrie concurs cu termenul până în 13 Septembrie a. c. v.

1. Bedeleu, cu salariu în bani 250 fl., 50 fl. în naturale, cuartir și lemne de foc.

2. Sălciua de jos, cu salariu în bani 300 fl., cuartir și lemne de foc și folosirea grădinei.

3. Sălciua de sus, cu salariu în bani 300 fl., cuartir și lemne de foc și folosirea grădinei.

4. Căcova Jeri, cu salariu în bani 300 fl., cuartir, lemne de foc și folosirea grădinei.

5. Ocolișul-mic și Buru, dela fie-care câte 150 fl., laolaltă 300 fl., cuartir și lemne.

6. Lunca și Vidolm, câte 150 fl. dela una, cuartir și lemne.

7. Șasa, cu salariu de 300 fl.

8. Ofenbaia, cu salariu de 300 fl., cuartir, lemne de foc și 400 fl. grădină.

Toți concurenții au să se prezenteze în o Duminecă sau sâmbătoare spre

a-și dovedi dexteritatea în cântări și tipic.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și așterne cererile de concurs în termenul de mai sus la subsemnatul oficiu protopresbiterial.

Ofenbaia, în 13 August 1896.

Oficiul protopresbiterial greco-oriental al Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 339/896 [131] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din comunele mai jos scrise în protopresbiteratul Solnocului, se escrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român.”

1. Libotin, cu salariu anual de 300 fl. v. a. în bani.

2. Ungureni, cu salariu anual de 300 fl. v. a. în bani.

3. Rogoz, cu salariu anual de 300 fl. v. a. în bani.

4. Văleni afiliată cu Poiana porcului, cu un învățătoriu ambulant pe lângă un salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și grădină.

5. Peteritea afiliată cu Mașca, cu un învățătoriu ambulant pe lângă un salariu anual de 300 fl. v. a.

6. Borcut afiliată cu Ineu cu un învățătoriu ambulant pe lângă un salariu anual de 300 fl. v. a.

7. Stoiceni afiliată cu Dobric și Dobriținaș cu salariu anual de 300 fl. v. a. Învățătorii va fi ambulant în Stoiceni și Dobric, căci elevii din Dobriținaș vor cerceta parte școala din Dobric parte din Stoiceni.

8. Costeni afiliată cu Cupșeni, cu un salariu anual de 300 fl. și locuință.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare sunt a se așterne în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Solnocului.

Cupșeni, (Kupsfalva, Szolnok Doboka m.) la 9 August 1896.

S. Cupșa,
protopresb.

Nr. 305 protopresb. 1896 [132] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericesti mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Dârlos, cu salariu de 300 fl. din repartitiune, cuartir și lemne de foc.

2. Ernea sâs. cu salariu de 309 fl. din repartitiune, cuartir și lemne de foc.

3. Frâua, cu salariu de 300 fl. din repartitiune, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare, până la termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Mediaș, 13 August 1896.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediașului.

Romul Mireea,
adm. protop.

Nr. 132/896. [133] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din mai jos numitele comune, în protopopiatul Geógiului II., se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Almașul mare, salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Băcăinț, salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Bozeș salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Cibu, salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Geógiul-inferior, salariu 300 fl. și cuartir.

6. Glod-Nădăștia, salariu 300 fl., cuartir și lemne.

7. Homorod, salariu 300 fl., cuartir și lemne.

8. Mada-Steuini, salariu 300 fl. și cuartir.

9. Mermezeu-Văleni, salariu 300 fl. și cuartir.

10. Renghet, salariu 300 fl. și cuartir.

11. Săcărâmb, salariu 360 fl. în rate lunare anticipative din cassa bisericeii.

12. Vărmaga, salariu 300 fl. cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs instruite conform legilor din vigoare în termenul preclus subsemnatului oficiu.

Săcărâmb, (Nagyág) 10 August 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Geógiu II.

Sabin Piso,
protopresb.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu adjuțări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adjuțare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 29—48

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.